

Mál nr. 208/2025

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka ábyrgðartryggingar(X)

Skaðabótaábyrgð. Sönnun.

Gögn.

1. Málskot móttakið 6. júní 2025 ásamt fylgiskjöllum.
2. Viðbótargagn frá M dags. 1. ágúst 2025.
3. Bréf V dags. 14. ágúst 2025.
4. Viðbótarathugasemdir M dags 22. ágúst 2025.
5. Viðbótarathugasemdir V dags. 25. ágúst 2025.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 4. ágúst 2023 hafi M farið á veitingastað sem rekinn er af X. Þegar M settist á stól í veitingasalnum brotnaði fótur undan honum og bakið sömuleiðis með þeim afleiðingum að M féll í gólfið. Lýsir M atvikum svo að þegar hún hafi sest í stólinn hafi fóturinn undir stólnum verið laus, líkt og hann hafi verið brotinn fyrir en einhver hafi tyllt honum undir stólinn. Í tölvupósti frá Y, sem var með M umræddan dag, er atvikum lýst svo að stóllinn hafi „splundrast“ í fimm parta og M fallið í gólfið. Fyrirliggjandi er matsgerð læknis dags. 31. júlí 2025 og kemur þar fram að við slysið hafi M hlotið tognun á háls hrygg með afleiddum verkjum í herðar og höfuðverk og er varanleg læknisfræðileg örorka hennar metin til fimm stiga.

M gerir körfu um bætur úr ábyrgðartryggingu X enda hafi aðstæður verið hættulegar, en ljóst sé að umræddur stóll hafi ekki verið í viðundandi ástandi. Þar sem honum hafi verið fargað strax í kjölfar slyssins hafi þá ekki verið unnt að framkvæma rannsókn á honum og því ómögulegt að sýna fram á nákvæma orsök slyssins. M hafi hins vegar gert allt sem í hennar valdi stóð til að upplýsa málið, en hún hafi tekið myndir af stólnum eftir atvikið og tilkynnt X um það með tölvupósti daginn eftir. Er þá vísað til þess að lagðar séu auknar kröfur á eigendur og umráðamenn fasteigna þar sem almenningur venji komur sínar til þess að gera ráðstafanir til að tryggja öryggi þeirra sem sækja slíka staði og rakin dómafordæmi því til stuðnings. Hafi X því borið að tryggja að umræddur stóll væri í fullnægjandi ástandi. Er áréttað að M hafi vírst fóturinn á stólnum vera laus, eins og honum hafi verið tyllt á eftir að hafa brotnað áður. Því hafi starfsfólki X ekki getað dulist sú hætta sem var fyrir hendi en í stað þess að fjarlægja stólinn hafi honum verið tyllt saman með fyrrgreindum hætti. Hafi X þá einnig vanrækt að uppfylla skyldur sínar um aðbúnað og öryggi á vinnustöðum til samræmis við áskilnað laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. X verði að bera hallann af sönnunarskorti um nákvæma orsök slyssins, enda hafi M gert hvað hún gat til að upplýsa um hana.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að engar kvartanir hafi borist vegna stólsins, sem í eðli sínu sé ekki tæki sem sérstök hætta stafi af. Stólar á veitingastöðum X séu þá yfirfarnir reglulega og sé með öllu ósannað að viðhaldi hafi ekki verið sinnt sem skyldi. Er því þá sérstaklega hafnað að niðurstaða málsins verði byggð á ákvæðum laga nr. 46/190 enda sé þeim ætlað að eiga við um vinnuvernd. Hvað varði sönnun þá sé það hlutverk M, en ekki X, að afla sönnunar fyrir staðhæfingum sínum. X hafi fylgt öllum öryggisreglum, lögum og reglugerðum sem eigi við um starfsemina og sé því alfarið hafnað að aðstæður á slyssað hafi verið hættulegar og óforsvaranlegar. Sé því ekki sýnt fram á að skilyrði skaðabótaábyrgðar séu uppfyllt.

Í viðbótarathugasemdum M er vísað til dóms Landsréttar í máli nr. 291/2022 þar sem fram komi að gera verði þær kröfur til rekstraraðila bað- og sundstaða að tryggja að orsakir slysa séu rannsakaðar og gögnum haldið til haga. Verði að gera sambærilegar kröfur til aðila í veitingarekstri. Er þá enn ítrekað að fóturinn hafi verið laus undir stólnum er M settist í hann. Hefði stóllinn verið skoðaður hefði mátt leiða framangreint frekar í ljós. Eins hefði verið unnt að afla frekari upplýsinga frá starfsfólki X en ekkert bendi til þess að það hafi verið gert.

Í viðbótarathugasemdum V kemur fram að sérstaklega strangar reglur eigi við um aðbúnað á sund- og baðstöðum og eigi tilgreint fordæmi Landsréttar því ekki við. Vísar V til dóms Hæstaréttar í máli 57/2023 framangreindu til staðfestingar.

Álit:

Almennar sönnunarreglur í skaðabótarétti gera ráð fyrir því að sá sem heldur því fram að annar beri skaðabótaábyrgð á tjóni sínu beri sönnunarbyrði um að skilyrði slíkrar ábyrgðar séu uppfyllt. Það hvílir því á M að sýna fram á tjón sitt og að umrætt tjón sé að rekja til saknæmra athafna eða athafnaleyxis X eða annarra atvika eða aðstæðna sem X verði gert að bera skaðabótaábyrgð vegna.

Ekki er um það deilt að stóll á veitingahúsi X hafi brotnað er M fékk sér sæti á honum og fyrirbyggjandi eru ljósmyndir sem sýna m.a. að einn fóturinn brotnaði undan stólnum auk þess sem plast í setu hans virðist hafa brotnað í nokkra hluta. Ekki hefur verið sýnt fram á, né verður það ráðið af fyrrnefndum ljósmyndum, hvað olli því að svo fór. Hefur þannig ekki verið sýnt fram á að bilun í stólnum hafi verið augljós fyrir slys M eða að gerð, aldur eða ástand stólsins hafi verið bersýnilega óforsvaranleg fyrir slysið. Stólar eru í eðli sínu ekki hættuleg tæki og er því ekki hægt að gera kröfu um sérstakt eftirlit með þeim umfram það sem leiðir af hefðbundinni umgengni um þá og hvorki liggur fyrir að stóllinn hafi verið augljóslega vanbúinn eða að starfsfólki X hafi verið tilkynnt um eitthvað slíkt. Er því ekki sýnt fram á að starfsfólk X hafi sýnt af sér saknæma vanrækslu með því að títtnefndur stóll stóð í veitingasalnum til afnota fyrir viðskiptavini.

Hefur M því ekki tekist að sýna nægilega fram á að tjón hennar verði rekið til atvika sem X beri skaðabótaábyrgð vegna og samkvæmt almennum sönnunarreglum verður hún að bera hallann af því. Eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni er því samkvæmt framansögðu óhjákvæmilegt að hafna kröfu hennar.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 9. september 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir